

Grundskolenämnden

Årsrapport 2024

Revisionskontoret

Diarienummer: SR-2024-5

Beslutad av revisorskollegiet: 2025-05-08

Innehållsförteckning

1	Slutsats utifrån årlig granskning	3
1.1	Verksamhet.....	3
1.2	Intern kontroll.....	4
1.3	Ekonomi.....	4
2	Grundläggande granskning	4
2.1	Verksamhet - granskningsresultat.....	4
2.2	Intern kontroll - granskningsresultat.....	5
2.3	Ekonomi - granskningsresultat.....	6
3	Fördjupad granskning	6
3.1	Lokalkostnad och internhyresmodell.....	6
3.2	Hanteringen av skolfrånvaro i grundskolan (2023, uppföljning).....	7
4	Om årlig granskning	7
4.1	Bedömningsskala.....	9
4.2	Granskningsansvariga.....	9
5	Bilaga: Förklaringar till begrepp	10

Omslagsfoto: Apelöga

1 Slutsats utifrån årlig granskning

Den sammanvägda bedömningen, utifrån den årliga granskningen, är att grundskolenämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, att den interna kontrollen har varit tillräcklig samt att verksamheten från ekonomisk synpunkt har bedrivits på ett tillfredsställande sätt.

Område	Bedömning
Verksamhet	● Ändamålsenlig
Intern kontroll	● Tillräcklig
Ekonomi	● Tillfredsställande

1.1 Verksamhet

Den sammanvägda bedömningen är att grundskolenämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömningen grundar sig på att genomförd granskning inte visar på annat än att nämnden har arbetat i enlighet med reglementet för nämnden samt fullmäktiges mål och uppdrag, liksom att nämnden har levt upp till tillämpliga författningar.

Nämnden brister fortsatt vad gäller det kompensatoriska uppdraget. Gymnasiebehörigheten och andelen elever som når målen i alla ämnen har sjunkit jämfört med föregående läsår. Detta påverkar även nämndens bidrag till de kommunfullmäktigemål som nämnden berörs av. Nämndens bidrag till flertalet fullmäktigemål är endast delvis uppnådda.

Samtidigt ligger gymnasiebehörigheten cirka fem procentpoäng högre jämfört med för fem år sedan, och skillnaden mellan de skolor som har den lägsta gymnasiebehörigheten och resten av skolorna minskar. Enligt nämndens kvalitetsrapport finns planerade åtgärder utifrån de utvecklingsområden som framkommit i analysen.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens verksamhet i övrigt.

1.2 Intern kontroll

Den sammanvägda bedömningen är att grundskolenämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på att nämnden under året har följt reglementet för intern kontroll. Nämnden har beslutat om en intern kontrollplan som har följts upp under året och rapporterats till kommunstyrelsen.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens arbete med intern kontroll i övrigt.

1.3 Ekonomi

Den sammanvägda bedömningen är att grundskolenämnden har bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bedömningen grundar sig på att på att nämnden har följt Malmö stads riktlinjer vad gäller att bedriva verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramarerna och vidta korrigerande åtgärder vid behov. Dock redovisar nämnden jämfört med budgeten ett överskott på drygt 54 miljoner kronor för helåret 2024. Nämnden har följt upp ekonomin och rapporterat till kommunstyrelsen.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens förvaltning av ekonomin i övrigt.

2 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

2.1 Verksamhet - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att grundskolenämnden har följt Malmö stads budget och riktlinjer avseende målstyrning och uppdrag. Nämnden har löpande följt upp verksamheten och vidtagit åtgärder vid avvikelser.

Nämnden bedömer att bidragen till nio av elva kommunfullmäktigemål delvis har uppnåtts och att bidragen till två av elva kommunfullmäktigemål har uppnåtts. Revisionen har begärt in de underlag som ligger till grund för nämndens bedömning av bidraget till ett tilldelat fullmäktigemål. Denna stickprovsgranskning visar att genomförande och återrapportering till nämnden är tillförlitlig. Nämndens uppföljning av målen samt uppföljningen inom det systematiska kvalitetsarbetet visar att utvecklingen har gått

mot ett försämrat resultat inom flera områden jämfört med föregående läsår, vilket redovisas mer i detalj nedan. Avseende detta är bedömningen att nämnden följer upp verksamheten och vidtar åtgärder inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet för att förbättra resultaten.

Resultatet från läsår 2023/24 visar att andelen grundskoleelever i årskurs 9 med gymnasiebehörighet är 81,2 procent. Andelen har minskat jämfört med föregående läsår (82,4 procent). Riksresultatet för gymnasiebehörighet för elever inom skolor med kommunal huvudman är under motsvarande tidsperiod 82,1 procent. Sett över en femårsperiod har gymnasiebehörigheten i Malmös kommunala skolor ökat från 76 procent till 81 procent.

Andelen elever som når målen i alla ämnen har minskat sedan föregående läsår, från 68 procent till 66 procent. Resultatet för riket ligger på 70 procent.

Vad gäller det genomsnittliga meritvärdet så har det varit i stort sett oförändrat de senaste åren (omkring 229 av möjliga 340) och ligger över resultatet i riket (223).

Nämnden har fortsatt utmaningar i att kompensera för elevernas skilda förutsättningar och därmed bidra till kommunfullmäktiges mål om att staden ska bli fri från segregation. För de skolor som har lägst gymnasiebehörighet ligger denna på 66 procent, i jämförelse med de skolor som har högst gymnasiebehörighet där denna ligger på 94 procent. Samtidigt har andelen gymnasiebehöriga i den femtedel grundskolor med lägst andel behöriga ökat från 50 procent till 66 procent på fem år.

Grundskoleförvaltningens enkätundersökning visar ett lägre resultat jämfört med tidigare år inom flera områden, bland annat upplevd trygghet i årskurs 7 och 9 som har gått från 79 procent till 68 procent på tio år.

Genomförd grundläggande granskning visar i övrigt inte på annat än att nämnden har bedrivit verksamheten i enlighet med reglementet för nämnden och fullmäktiges beslut, liksom att nämnden har levt upp till tillämpliga författningar.

2.2 Intern kontroll - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att grundskolenämnden har följt Malmö stads reglemente för intern kontroll samt kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen.

Stickprov på två av nämndens granskningar i interna kontrollplanen 2024 visar att genomförande och återrapportering till nämnden är tillförlitlig.

2.3 Ekonomi - granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att grundskolenämnden i januari 2024 har beslutat om nämndsbudget för 2024 samt interna riktlinjer för ekonomistyrning. Verksamheten har bedrivits inom de beslutade ekonomiska ramarna och investeringsbudgeten har inte överskridits. Dock redovisar nämnden jämfört med budgeten ett överskott på drygt 54 miljoner kronor för helåret 2024. Överskottet förklaras huvudsakligen av bidrag från kommunfullmäktige samt statsbidrag som har tillkommit under året, färre elever och högre intäkter inom befolkningsansvaret jämfört med budget samt ökade elevintäkter inom utbildningsområdena. Nämnden har följt upp ekonomin regelbundet och rapporterat till kommunstyrelsen.

3 Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på väsentliga risker och där revisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

3.1 Lokalkostnad och internhyresmodell

Stadsrevisionen har genomfört en granskning av internhyresmodellen och lokalbanken. Granskningen omfattade kommunstyrelsen, servicenämnden och grundskolenämnden.

Den sammanvägda bedömningen utifrån granskningens syfte är att grundskolenämnden har tillräcklig styrning av internhyresmodell och lokalbank inom ramen för stadens lokalförsörjning. Grundskolenämnden har tagit fram strategier för sitt verksamhetsområde utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer kopplade till stadens mål om lokalförsörjning. Internhyresmodellen ger förutsättningar för att säkerställa att självkostnadsprincipen upprätthålls och för att skapa ekonomiska incitament för lägre lokalkostnader. Inom grundskolenämnden erhåller skolorna en budget exklusive lokalkostnad och det finns en central process för att arbeta med lokaleffektivitet.

Grundskolenämnden har avlämnat ett yttrande över revisionsrapporten 2025-04-02. Grundskolenämnden har noterat att stadsrevisionen inte har riktat någon kritik eller lämnat några rekommendationer till grundskolenämnden inom ramen för granskningen. Mot bakgrund av detta vidtar grundskolenämnden inga specifika åtgärder som följd av granskningen, men fortsätter att utveckla sitt arbete med lokalplanering och kostnadseffektivitet kopplat till lokaler.

3.2 Hanteringen av skolfrånvaro i grundskolan (2023, uppföljning)

Under 2023 genomfördes en fördjupad granskning av hanteringen av skolfrånvaro i grundskolan. Syftet med granskningen var att bedöma om grundskolenämnden har en ändamålsenlig hantering av skolfrånvaron.

Utifrån granskningens resultat rekommenderades grundskolenämnden att:

- Säkerställa att skolorna får ett tillräckligt stöd för att hantera elever med omfattande frånvaro.
- Säkerställa att rutinerna för skolpliktsbevakning och skolpliktsutredning av elever som vistas utomlands och elever som uteblir utan kontakt tydliggörs samt säkerställ att det finns tillräckliga förutsättningar för skolorna att fullgöra dem.
- Tillse att det finns verktyg för att följa upp skolornas skolpliktsutredning.
- Säkerställa tillförlitligheten i rapporteringen av frånvaro.
- Säkerställa att skolorna anmäler till huvudmannen enligt 7 kap. 19 a § skollagen vid de fall en utredning av elevs frånvaro har inletts.
- Säkerställa en tillräcklig styrning av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå avseende skolfrånvaro.

Grundskolenämnden har lämnat uppföljande yttranden över granskningen. I det uppföljande yttrandet redovisar grundskolenämnden att åtgärder har vidtagits eller påbörjats för att hantera ovanstående rekommendationer.

Vidtagna åtgärder bedöms vara i överensstämmelse med revisionens slutsatser och rekommendationer.

4 Om årlig granskning

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och styrelser¹. Stadsrevisionen i Malmö granskar dessas ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga yrkesrevisorerna på revisionskontoret.

Revisorernas uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnder

¹ Begreppet styrelse omfattar här kommunstyrelsen och bolagsstyrelser.

och styrelser är tillräcklig.² Se vidare om begreppen tillräcklig intern kontroll, ändamålsenlig verksamhet och tillfredsställande ekonomi i bilaga i kapitel 5.

Den årliga granskningen består av tre delar:

- grundläggande granskning av samtliga nämnder och styrelser
- fördjupade granskningar, vilka rapporteras i sin helhet i enskilda rapporter som publiceras på Stadsrevisionens hemsida
- granskning av Malmö stads delårsrapport och årsredovisning.

Granskningen utgår från en riskanalys och genomförs med den inriktning och omfattning som god sed³ kräver för att ge en rimlig grund för de förtroendevalda revisorernas bedömning. Granskningen bygger på revisionskriterier, varmed avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för revisionens analyser och bedömningar. Revisionskriterier utgörs exempelvis av lagstiftning, kommunfullmäktigemål och andra beslut av fullmäktige.

Utifrån brister som konstaterats genom granskningen lämnas ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och styrelserna. Stadsrevisionen följer upp om dessa har genomfört åtgärder för att följa revisorernas rekommendationer.

I revisionskontorets årsrapport sammanfattar den sakkunnige yrkesrevisorn all granskning som har genomförts av respektive nämnd/styrelse under det gångna året. Syftet med rapporten är att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för sin ansvarsprövning enligt kommunallagen.

Förvaltningen har givits möjlighet att faktakontrollera årsrapporten, som är ett utkast och inte en allmän offentlig handling fram till dess att revisorskollegiet beslutar om revisionsberättelsen.

De förtroendevalda revisorerna i respektive styrgrupp ur revisorskollegiet träffar nämndens presidium och förvaltningsledning i samband med delårsrapport och årsbokslut.

² Kommunallagen, 12 kapitlet 1 §.

³ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR.

4.1 Bedömningskala

Områdena verksamhet, intern kontroll och ekonomi bedöms enligt följande bedömningskala.

Bedömning	Förklaring av kriterier
● Ändamålsenlig / Tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser/brister som behöver åtgärdas.
● Inte helt ändamålsenlig / tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns avvikelser/brister som behöver åtgärdas.
● Inte ändamålsenlig / tillräcklig / tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser/brister som behöver åtgärdas.

4.2 Granskningsansvariga

Revisorskollegiets styrgrupp Skola: Göran Hellberg (sammankallande), Claes Carlsson, Jan Danielsson, Ann Karin Gillberg, Per Håkan Linné, Anneli Philipson och Mats Planell.

Sakkunnig från revisionskontoret: Marie Paulsen, certifierad kommunal yrkesrevisor. Yrkesrevisorn har prövat sitt oberoende i enlighet med SKYREV:s rekommendation R2 och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

Kvalitetssäkring: Ann-Mari Ek, revisionsdirektör, certifierad kommunal yrkesrevisor.

5 Bilaga: Förklaringar till begrepp

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ska nämnderna var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt innebär att:⁴

- verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.
- styrelsen och nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Av Malmö stads budget 2024⁵ framgår att kommunfullmäktigemålen anger ett fåtal områden där nämnder och helägda bolag behöver arbeta gemensamt för att åstadkomma en tydlig förflyttning över mandatperioden.

Nämnden/styrelsen ska två gånger om året – i samband med delårsrapport och årsanalys - bedöma om bidraget leder till förflyttning i riktning mot de långsiktiga kommunfullmäktigemål som tilldelats nämnden/styrelsen. Inom målområdena finns ett antal uppdrag riktade till vissa nämnder och styrelser. Årliga budgetuppdrag ska redovisas senast i samband med nämndens/styrelsens årsanalys. Fleråriga budgetuppdrag som är pågående ska delrapporteras i samband med årsanalysen.

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att:⁶

- verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv,
- informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Nämnden ska i enlighet med Malmö stads reglemente för intern kontroll⁷ se till att det finns en organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll. Det innefattar bland annat att årligen besluta

⁴ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 26.

⁵ Malmö stads budget 2024, sidan 26.

⁶ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 27.

⁷ Reglemente för intern kontroll i Malmö stad; antagen av kommunfullmäktige 20/12 2016.

om en intern kontrollplan som beskriver prioriterade åtgärder och granskningar utifrån dokumenterade riskanalyser.

Att nämndens verksamhet sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden:⁸

- klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser,
- bedriver verksamheten med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

Av Malmö stads budget 2024⁹ framgår bland annat att nämnden ska upprätta interna riktlinjer för ekonomisk styrning, regelbundet följa utvecklingen i sin verksamhet och vidta korrigerande åtgärder efter behov.

⁸ God revisionssed i kommunal verksamhet 2022, SKR sidan 26.

⁹ Malmö stads budget 2024, sidan 26 ff.